

Pasienters erfaringer med døgnenheter
ved somatiske sykehus

Institusjonsresultater fra en nasjonal undersøkelse

Universitetssykehuset Nord-Norge

Rapport fra Kunnskapssenteret Nr 3 - 2007 (PasOpp-rapport)

Tittel	Pasienters erfaringer med døgnenheter ved somatiske sykehus Institusjonsresultater fra en nasjonal undersøkelse i 2006
Institusjon	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Ansvarlig	John-Arne Røttingen, direktør
Forfattere	Olaf Holmboe
ISBN	978-82-8121-170-4
ISSN	1890-1565
Rapport	Nr 3 – 2007
Prosjektnummer	309
Antall sider	200
Oppdragsgiver	Sosial- og helsedirektoratet

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten fremskaffer og formidler kunnskap om effekt, nytte og kvalitet av metoder, virkemidler og tiltak innen alle deler av helsetjenesten.

Kunnskapssenteret er formelt et forvaltningsorgan under Sosial- og helsedirektoratet. Det har ingen myndighetsfunksjoner og kan ikke instrueres i faglige spørsmål.

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Oslo, september 2007

Innhold

1 Leseveiledning	4
2 Resultater fra Universitetssykehuset Nord-Norge	6
3 Nasjonale resultater	9
4 Appendix A: Spørreskjema	10

1 Leseveiledning

Dette er en del av rapporteringen fra den nasjonale spørreskjemaundersøkelsen "Pasienterfaringer ved somatiske døgnavdelinger 2006". Nærmere beskrivelse av de metodiske aspektene ved undersøkelsen finner du i metoderapporten (PasOpp-rapport 2 - 2007). Dette er et begrenset utvalg av resultatene fra den nasjonale undersøkelsen. Flere resultater finner du i hovedrapporten (PasOpp-rapport 1 - 2007).

I det følgende vises sykehusvise resultater for enkeltspørsmål i spørreskjemaet. Sykehusene er sortert regionalt, og med institusjoner tilhørende samme foretak i rekkefølge. Vi presenterer tre tabeller for hvert sykehus.

Resultater på erfaringsspørsmål som inngår i hoveddimensjonene: Disse dimensjonene er organisering, pleietjenesten, informasjon om prøver, legetjenesten, standard, og informasjon til pårørende.

Resultater på erfaringsspørsmål som ikke går inn i hoveddimensjonene.

Opplysninger om bakgrunnsvariabler som har betydning for hvordan pasientene vurderer sykehuset.

Tilsvarende tabeller for nasjonale tall finnes etter institusjonsresultatene.

Tabell 1 og 2: Erfaringsspørsmål

For hvert erfaringsspørsmål har vi presentert antall svar (N), gjennomsnittsskåre på en skala fra 0 til 100 (hvor 100 er best), andel negative svar, andel nøytrale svar og andel positive svar (andeler i prosent). Vi gjør oppmerksom på at summen av disse tre ikke alltid er 100, pga avrunding. For å forklare disse størrelsene nærmere tar vi utgangspunkt i svarskalaen i spørreskjemaet:

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Opplevde du at pleiepersonalet hadde omsorg for deg?	☐	☐	☐	☐	☐

Gjennomsnitt: Skalaen fra 1 til 5 (hvor 1 er "ikke i det hele tatt" og 5 er "I svært stor grad") er transformert til en 0-100 skala hvor 0 er dårligst og 100 er best. Gjennomsnittet oppgis for hvert spørsmål.

Negativ: Prosentandel av de pasientene som har svart "Ikke i det hele tatt" eller "I liten grad" på det aktuelle erfaringsspørsmålet.

Nøytral: Prosentandel av de pasientene som har svart "I noen grad" på det aktuelle erfaringsspørsmålet.

Positiv: Prosentandel av de pårørende som har svart "I stor grad" eller "I svært stor grad" på det aktuelle erfaringsspørsmålet.

Vi har valgt denne inndelingen for å tilpasse informasjonen til ulike bruksformål. For eksempel kan prosentandel negative svar være egnet til å finne forbedringsmuligheter ifbm. Lokal kvalitetsutvikling.

På enkelte spørsmål, som for eksempel om pasienten mener å ha blitt feilbehandlet, vil svarkategorien "Ikke i det hele tatt" gi en positiv vurdering av sykehuset. Dette er tatt hensyn til i tabellene slik at begrepene "negativ" og "positiv" gir hhv en dårlig eller god vurdering av hvordan sykehuset uansett formulering av spørsmålet.

Tabellene inneholder også antall svar per spørsmål. De som svarer "Ikke aktuelt for meg" eller ikke svarer på spørsmålet telles ikke med. Tallene i tabell 1 og 2 er vektet for å kompensere for frafall blant ulike grupper av brukere og på den måten øke representativiteten til de svarene vi har mottatt, jfr metoderapporten (PasOpp-rapport 2 - 2007).

Tabell 3: Bakgrunnsvariabler

Her presenteres informasjon om sosiodemografiske forhold, hvordan pasientene opplever sin egen helse og årsak til og hyppighet i kontakt med sykehuset. Dessuten presenteres et par variabler som er knyttet til sykehuset. Dette dreier seg om andel elektive innleggelser og pasientenes gjennomsnittlige sykkelighet beregnet ved Charlsons komorbiditetsindeks. Denne indeksen er beregnet på grunnlag av hoveddiagnose og inntil ti bidiagnoser. Tallene i denne tabellen er ikke vektet.

1 Resultater fra Universitetssykehuset Nord-Norge

Tabell 1: Resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer som inngår i hovedområdene for Universitetssykehuset Nord-Norge. Antall svar, gjennomsnittscore (skala 0-100 hvor 100 er best), prosentandel negative svar, prosentandel nøytrale svar og prosentandel positive svar.

Spørsmål	Antall svar	Gjennomsnitt	Andel Negativ	Andel Nøytral	Andel Positiv
Organisering	200	65			
Fast gruppe pleiepersonale	200	65	13	30	57
En lege hovedansvarlig	200	61	24	23	53
Organisering av sykehusets arbeid	200	69	9	28	64
Pleietjenesten	200	79			
Pleiepersonalet snakket forståelig	196	81	3	7	90
Pleierne hadde omsorg	199	80	4	13	84
Pleiepersonalets faglige dyktighet	200	81	1	9	90
Pleiepersonalet hadde tid nok	200	74	4	25	71
Info prøver	200	73			
Info om prøver og undersøkelser	200	75	6	15	79
Info om resultat av prøver/undersøkelser	200	71	11	19	70
Leger	200	78			
Legene snakket forståelig	200	78	7	7	86
Legene hadde omsorg	200	72	8	21	71
Legenes faglige dyktighet	198	85	1	7	92
Standard	196	79			
Sykehusets utstyr	196	80	2	10	88
Sykehuset for øvrig	197	78	3	12	85
Pårørende	133	76			
Møte med pårørende	125	79	6	12	82
Informasjon til pårørende	119	71	12	18	70

Tabell 2: Resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer som ikke inngår i hovedområdene for Universitetssykehuset Nord-Norge. Antall svar, gjennomsnittscore (skala 0-100 hvor 100 er best), prosentandel negative svar, prosentandel nøytrale svar og prosentandel positive svar.

Spørsmål	Antall svar	Gjennom-snitt	Andel Negativ	Andel Nøytral	Andel Positiv
Var pleien og behandlingen du fikk på sykehuset, alt i alt, tilfredsstillende?	196	80	5	6	89
Hvis du ser hele sykehusoppholdet under ett, hvordan vil du vurdere sykehuset?	197	64	8	46	46
Fikk du fortalt personalet alt du mente var viktig om din tilstand?	197	73	8	18	74
Opplevde du at legene og pleiepersonalet var interessert i din beskrivelse av egen situasjon?	197	74	7	18	75
Ble du tatt med på råd i spørsmål som omhandlet din behandling og pleie?	199	59	21	30	49
Opplevde du uforutsett venting mens du var innlagt på sykehuset?	197	59	24	30	45
Fikk du vite det du syntes var nødvendig om virkninger og bivirkninger av nye medisiner du begynte med?	128	51	32	32	36
Hadde du ubesvarte spørsmål om medisinene dine da du ble utskrevet fra sykehuset?	131	66	20	23	57
Ble du informert om hva du selv kunne gjøre hjemme ved eventuelle tilbakefall?	193	52	33	24	44
Ble du informert om hvilke plager du kunne regne med å få i tiden etter sykehusoppholdet?	190	49	34	30	36
Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet (etter det du selv kan bedømme)?	193	87	7	6	87
Hvis du måtte overnatte på korridoren, opplevde du dette som ubehagelig?	52	51	42	16	42
Mener du at personalet gjorde alt de kunne for å gi deg effektiv smertelindring?	122	81	8	4	88

Tabell 3: Opplysninger om egenvurdert helse, kontakt med sykehuset og sosiodemografiske forhold. Opplysninger merket * er informasjon om sykehuset som er beregnet på grunnlag av pasientadministrative data for hele utvalget av svarere og ikke-svarere ved Universitetssykehuset Nord-Norge. De øvrige opplysningene er svarene fra spørreskjemaundersøkelsen.

	Antall	Svar	Prosent- andel
Egenvurdert helse	191	Utmerket	5
		Meget god	15
		God	27
		Nokså god	37
		Dårlig	16
Hvor mange ganger har du vært innlagt på sykehus de siste to årene?	189	1 gang	40
		2 ganger	27
		3-5 ganger	26
		6-10 ganger	4
		Mer enn 10 ganger	3
Hvorfor var du lagt inn på sykehuset	191	Utredning	24
		Behandling	62
		Oppfølging	4
		Kontroll	4
		Annet	5
Høyeste fullførte utdanning	191	Vet ikke	2
		Grunnskole	41
		Videregående skole	33
		Høyskole/universitet 0-4 år	17
Hva gjør du til daglig	192	Høyskole/universitet over 4 år	9
		Yrkesaktiv	23
		Sykmeldt, uføretrygd, attføring	31
		Under utdanning	2
		Hjemmearbeidende	15
		Arbeidsledig	1
		Annet	28
Andel med norsk som morsmål	197		96
Andel kvinner	201		49
Andel elektive innleggelser *	400		57
			Gjennomsnitt
Gjennomsnittlig alder på svarerne	195		61
Gjennomsnittlig skåre på Charlsons komorbiditetsindeks *	376		0,785

2 Nasjonale resultater

Tabell 1: Nasjonale resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer som inngår i hoveddimensjonene i denne undersøkelsen. Antall svar, gjennomsnittscore (skala 0-100 hvor 100 er best), prosentandel negative svar, prosentandel nøytrale svar og prosentandel positive svar.

Spørsmål	Antall svar	Gjennom-snitt	Negativ	Nøytral	Positiv
Organisering					
Fast gruppe pleiepersonale	10678	64	15	27	58
Én lege hovedansvarlig	10677	62	22	21	56
Organisering av sykehusets arbeid	10653	68	11	23	66
Pleietjenesten					
Pleiepersonalet snakket forståelig	10763	81	3	7	89
Pleierne hadde omsorg	10773	80	4	11	85
Pleiepersonalets faglige dyktighet	10752	79	4	11	86
Pleiepersonalet hadde tid nok	10821	75	6	16	78
Info prøver					
Info om prøver og undersøkelser	10699	69	11	20	69
Info om resultat av prøver/undersøkelser	10679	65	15	23	62
Legetjenesten					
Legene snakket forståelig	10766	76	6	14	80
Legene hadde omsorg	10763	70	9	22	69
Legenes faglige dyktighet	10745	79	5	12	83
Standard					
Sykehusets utstyr	10618	71	8	17	75
Sykehuset for øvrig	10543	70	7	22	72
Pårørende					
Møte med pårørende	6996	77	5	12	84
Informasjon til pårørende	6461	71	9	18	73

3 Appendix A: Spørreskjema

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

--	--

--	--

--	--	--	--	--

⊥

PasOpp 2006

Undersøkelse om pasienters erfaringer fra sykehusopphold

PasOpp 2006

⊥

Hensikten med denne undersøkelsen er å få vite mer om hvordan pasienter har det når de er innlagt på sykehus i Norge. Målet er å forbedre kvaliteten på tilbudet ved norske sykehus. *Dine erfaringer er viktige for oss og vi håper du vil bruke noen minutter på å fylle ut spørreskjemaet!*

Om utfyllingen: Ikke tenk for lenge på hvert spørsmål, vi ønsker din umiddelbare vurdering. Husk at alle svarkategoriene kan benyttes, men *sett kun ett kryss på hvert spørsmål*. Vi ber deg krysse av i midten av rutene.

Slik: ☒ Ikke slik: ☒

⊥

Samtykke

viktig: dersom du samtykker i å delta i undersøkelsen er det viktig at du krysser av i ruten under.

☐ JA, jeg samtykker i å delta i undersøkelsen slik den er beskrevet i følgebrevet fra Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Har du spørsmål om utfylling av skjemaet, kontakt Saga Høgheim i Kunnskapssenteret på telefon 464 00 468.

⊥

Erfaringer under sykehusoppholdet

└

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
1. Var pleien og behandlingen du fikk på sykehuset, alt i alt, tilfredsstillende?	☐	☐	☐	☐	☐

	Mye dårligere enn forventet	Noe dårligere enn forventet	Som forventet	Noe bedre enn forventet	Mye bedre enn forventet
2. Hvis du ser hele sykehusoppholdet under ett, hvordan vil du vurdere sykehuset?	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
3. Fikk du fortalt personalet alt du mente var viktig om din tilstand?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Snakket legene til deg slik at du forstod dem?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Snakket pleiepersonalet til deg slik at du forstod dem?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Opplevde du at legene og pleiepersonalet var interessert i din beskrivelse av egen situasjon?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ble du tatt med på råd i spørsmål som omhandlet din behandling og pleie?	☐	☐	☐	☐	☐

└

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
8. Opplevde du at pleiepersonalet hadde omsorg for deg?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Har du tillit til pleiepersonalets faglige dyktighet?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Hadde pleiepersonalet tid til deg når du trengte det?	☐	☐	☐	☐	☐

		⊥					
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
11.	Opplevde du at legene hadde omsorg for deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
12.	Har du tillit til legenes faglige dyktighet?	☐	☐	☐	☐	☐	
⊥							
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
13.	Opplevde du at det var en fast gruppe pleiepersonale som tok hånd om deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
14.	Opplevde du at én lege hadde hovedansvaret for deg?	☐	☐	☐	☐	☐	
15.	Opplevde du at sykehusets arbeid var godt organisert?	☐	☐	☐	☐	☐	
16.	Opplevde du uforutsett venting mens du var innlagt på sykehuset?	☐	☐	☐	☐	☐	
⊥							
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
17.	Fikk du vite det du syntes var nødvendig om hvordan prøver og undersøkelser skulle foregå?	☐	☐	☐	☐	☐	
18.	Fikk du vite det du syntes var nødvendig om resultater av prøver og undersøkelser?	☐	☐	☐	☐	☐	
⊥							
		Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
19.	Fikk du vite det du syntes var nødvendig om virkninger og bivirkninger av nye medisiner du begynte med?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Hadde du ubesvarte spørsmål om medisiner dine da du ble utskrevet fra sykehuset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
21. Ble du informert om hva du selv kunne gjøre hjemme ved eventuelle tilbakefall?	☐	☐	☐	☐	☐	⊥
22. Ble du informert om hvilke plager du kunne regne med å få i tiden etter sykehusoppholdet?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
23. Fikk du inntrykk av at sykehusets utstyr var i god stand?	☐	☐	☐	☐	☐	
24. Fikk du inntrykk av at sykehuset for øvrig var i god stand?	☐	☐	☐	☐	☐	⊥

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
25. Ble dine pårørende tatt godt imot av personalet på sykehuset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26. Var det enkelt for dine pårørende å få informasjon om deg mens du var innlagt på sykehuset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	
27. Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet (etter det du selv kan bedømme)?	☐	☐	☐	☐	☐	⊥

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Overnattet ikke på korridor
28. Hvis du måtte overnatte på korridoren, opplevde du dette som ubehagelig?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Jeg hadde ikke smerter
29. Mener du at personalet gjorde alt de kunne for å gi deg effektiv smertelindring?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

Bakgrunnsopplysninger

44. Stort sett, vil du si at din helse er...

Utmerket
☐

Meget god
☐

God
☐

Nokså god
☐

Dårlig
☐

45. Hvor mange ganger har du vært innlagt på sykehus de siste to årene?

1 gang
☐

2 ganger
☐

3-5 ganger
☐

6-10 ganger
☐

Mer enn 10 ganger
☐

46. Hvorfor var du innlagt på sykehuset?

Utredning
☐

Behandling
☐

Oppfølging
☐

Kontroll
☐

Annet
☐

Vet ikke
☐

47. Er du mann eller kvinne?

Mann
☐

Kvinne
☐

48. Hva er din alder?

År

49. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

Grunnskole
☐

Videregående skole
☐

Høgskole/universitet (0-4 år)
☐

Høgskole/universitet (4 år eller mer)
☐

50. Hva gjør du til daglig (sett kun ett kryss)?

Yrkesaktiv
☐

Sykmeldt, på uføretrygd eller attføring
☐

Under utdanning
☐

Hjemmearbeidende
☐

Arbeidsledig
☐

Annet
☐

51. Hva er ditt morsmål?

Norsk
☐

Samisk
☐

Annet nordisk språk
☐

Annet europeisk språk
☐

Ikke-europeisk språk
☐

52. Røyker du?

Nei, aldri
☐

Av og til
☐

Daglig
☐

Har sluttet
☐

53. Kunne du tenke deg å svare på et nytt spørreskjema fra oss om kort tid, dersom det blir aktuelt?

☐ Sett kryss her hvis du kunne tenke deg å svare på et nytt skjema

Følgende personer har bidratt i prosjektet:

SIGVE OLTEDAL. Forsker, cand. polit. med hovedfag i psykologi. Han har hatt hovedansvar for utarbeiding av metoderapporten, og har bidratt i hovedrapporten.

JON HELGELAND. Seniorrådgiver, cand. real. Han er ansvarlig for statistisk rådgivning i forbindelse med utvalgsplan, analyse og presentasjonsmåte, og har bidratt i metoderapporten.

REIDUN SKÅRERHØGDA. Prosjektkoordinator. Hun har hatt hovedansvaret for samarbeidet med sykehusene, for de merkantile sidene ved prosjektet.

OLAF HOLMBOE. Cand. polit. med hovedfag i sosialantropologi. Han har hatt hovedansvar for tilrettelegging av data og for institusjonsrapportene.

ANDREW GARRATT. Forsker, PhD. Han har hatt ansvaret for valideringen av spørreskjemaet, innledende statistiske analyser og bidratt med faglige råd i rapportarbeidet.

ØYVIND ANDRESEN BJERTNÆS. Forskningsleder for gruppe K1, cand. polit. med hovedfag i sosiologi. Han har hatt et overordnet ansvar for kvalitetssikring av rapportene.

TOMISLAV DIMOSKI. IT-ansvarlig, siv. ing. Han har utviklet programvaren, *FS-systemet*, som gjør at databasen ved Kunnskapssenteret kan benytte data fra sykehusenes ulike pasientadministrative systemer. Han har også ivarettatt de tekniske sidene ved innsamling og oppbevaring av data.

SAGA HØGHEIM. Prosjektsekretær. Hun har hatt hånd om alle utsendingene og registreringen av svarene i undersøkelsen.

Vi takker kontaktpersonene ved sykehusene for samarbeidet i forbindelse med innsamling av data.

PasOpp-prosjektet har dessuten hatt stor nytte av arbeidet som de tidligere prosjektlederne og prosjektmedarbeiderne for RESKVA har lagt ned, i tillegg til store og små praktiske bidrag fra andre personer ved Kunnskapssenteret i denne prosessen.

Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten
Postboks 7004, St. Olavsplass
N-0130 Oslo
(+47) 23 25 50 00
www.kunnskapssenteret.no
ISBN 82-8121-088-5
ISSN 1503-954
Rapport fra Kunnskapssenteret Nr 5-2006 Institusjonsresultater

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Om PasOpp undersøkelser: I dagens helsetjeneste legges det mer vekt på synspunktene til pasienter og pårørende enn før og på at de ulike delene av tjenesten skal være godt samordnet. PasOpp undersøkelsene har som mål å beskrive erfaringene til personer som ser tjenestene fra innsiden. Det er laget spørreskjema som er tilpasset ulike områder innenfor helsetjenesten. Spørsmålene handler om opplevelser, om faktiske hendelser og om tilfredshet med tjenestene.

Om denne undersøkelsen:

Populasjon: Pasienter, 16 år eller eldre, utskrevet fra somatisk inneliggende behandling ved norske sykehus.

Metode: Postal spørreskjemaundersøkelse

Undersøkelsessperiode: 1. september til 23. november 2006

Bruttoutvalg: 23796

Svarprosent: 45,9